

Megosztás? Megszorzás!

Honosított szabad repozitórium szoftverek: EPrints és DSpace

Harangi Gabriella

Debreceni Egyetem Egyetemi és Nemzeti Könyvtár

Holl András

MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézete
MTA Könyvtára

I. általános bevezető

<http://www.konkoly.hu/staff/holl/repos/repos.pdf>

A repozitórium szoftverek az OAI-PMH protokollt beszélő, teljes szövegű dokumentumokat tartalmazó könyvtári adatbázisok. A Budapesti Szabad Hozzáférés Kezdeményezés célját: a tudományos kutatások folyóiratcikkekben megtestesülő eredményeinek szabad hozzáférhetőségét biztosítják. De nem csupán tudományos szakkikkeket tárolhatnak, alkalmasak sokféle elektronikus tartalom befogadására és szolgáltatására.

Szemináriumunk két, hazai telepítéssel, magyar fordítással is rendelkező repozitórium szoftverrel: az EPrints-szel és a DSpace-szel foglalkozik. Bemutatjuk a telepítést, konfigurálást, testreszabást. Nem csupán számítástechnikusoknak szól a bemutató - azoknak a könyvtárosoknak is, akik a programok képességeire, működtetésére kíváncsiak (és elviselik a telepítési demonstrációt...).

Végül ismertetünk két hazai megvalósítást: az MTA Könyvtárában EPrints-el működő REAL-t, és a Debreceni Egyetem DSpace-alapú DEA adatbázisát.

- **Korábbi IPSZILON szeminárium**

Csirmaz László és Holl András:

Open Access - Open Source

Szabad hozzáférés tudományos cikkekhez, szabad szoftverrel

2007. június 19. <http://vod.niif.hu/player/index.php?q=976/500K>

- **Mi változott azóta?**

- Az igény, a környezet: sokan fontolgatják repozitóriumok létrehozását; a PhD dolgozatokat közzé kell tenni; OTKA szabályozás http://www.otka.hu/index.php?akt_menu=106

- HUNOR egyesület

- Új szoftver verzió (Eprints: 3.0.1 → 3.1.3)

- Több ezer tételt tartalmazó repozitóriumok: DEA & REAL

- Repoitóriumok

- arXiv <http://arxiv.org/>
- Open Archives Initiative <http://www.openarchives.org/>
- OAI-PMH – Protocol for Metadata Harvesting
<http://www.openarchives.org/pmh/>
- Budapest Open Access Initiative <http://www.soros.org/openaccess>
- Berlini deklaráció <http://oa.mpg.de/openaccess-berlin/berlindeclaration.html>
- tudományos szakcikk hozzáférhetővé tétele
- megőrzés is!
- más tartalmak tárolására is alkalmasak
- feltöltés webes felületen
- keresés helyben vagy másutt (aggregátorok, keresőművek)

- **Hazai OAI-PMH előzmények**

- MTA SZTAKI / OSZK : HEKTÁR

<http://mek.oszk.hu/html/irattar/ajanlas/hektar2004.pdf>

- **Támogatás, lajstromok, összefogás**

- open-access.hu <http://www.open-access.hu/>

- JISC Repositories Support Project <http://www.rsp.ac.uk/>

- open-access.net <http://www.open-access.net/>

- Registry of Open Access Repositories (ROAR)

<http://roar.eprints.org/>

- The Directory of Open Access Repositories (*OpenDOAR*)

<http://www.opendoar.org/>

- DRIVER - COAR <http://www.driver-repository.eu/DRIVER-COAR.html>

- **NIIF: voltak még más előzmények is...**

- Csirmaz L., Networkshop <https://nws.niif.hu/ncd2007/docs/phu/031.pdf>
- Karácsony Gy., Networkshop tutoriálok (Dunaújváros, Szeged, Debrecen)

- **További információk**

- Holl A.: Nyílt hozzáférés a tudományos szakirodalomhoz - hazai fejlemények <http://real.mtak.hu/2101/>

